

SZÉKELY-UDVARHELY

— AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA —

— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE —

Megjelen hetenkint kétszer: osztorfővén és vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tisztek, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

B E T E G H P Á L

LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyilt-tér sora 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klóring 10,489. szám

Válság előtt.

Írta: Ugron Gábor.

Az uralkodás művészete hagyni a népeket önmagukat saját természetük, érdekeik és céljaik szerint kormányozni. A parlamentáris kormányformát e bölcsesség számára tervezte és szerzte a százados gyakorlat.

Mit ér Magyarországnak, hogy önkormányzata ösödök óta törvény, és százados gyakorlat, hogy Európa után minden nép a parlamenti kormányformára tér, ha századok multával, az általános irányzat dacára, fejlődését az gátolja, biztonságát az rongálja, hogy az államhatalom birtokosai nem tudnak sem az ország önállóságába, sem alkotmányos életébe belenyugodni. Időről-időre meg kell állnia a nemzetnek, mint a karavánuak, hogy megvédelmezze századokon át szállítandó vagyonát, céljához nyitva tartsa utját, és megőrizze saját életét keserves, sorvasztó harcok által.

Elmaradottságunkból vádat kovácsolnak éppen azok, a kik igaz, egyenes utunkban feltartóztatnak és részben ki is fosztanak. A törvény szabad mozgást biztosít, védelmet ígér, alkalmat kínál. Az udvari politika idegen érdekek sorompói közé akarja szorítani életünk nyilvánulását, cselekvésünk minden mozdulatát, hogy legyünk hasonlók az osztrákokhoz, a kik-től mindig különböztünk, a kik-től vérmérsékletünk, multunk, hagyományaink, céljaink megkülönböztetnek és el is választanak. Fejlődésünket oltalomban nem részesítik, hanem gyanakvással felügyelik, békóba verik.

A természet kincsei hazánk hegy-völgyein ránk várakoznak, a tudomány csodás eredményei új eszközökkel szerelnek fel minket, módszereket nyújtanak, hogy kincseinket észszel és munkával birtokba és használatba vegyük. Nincs másra szükségünk, mint állandó biztonságra és szabadságra, hogy saját erőviszonyaink és szükségjeink szabják meg a kereset és kínálat, a munka és tőke, az értékképződés és az áralakulás törvényeit. De éppen ezektől vagyunk eltiltva. Éppen ezekben hajtanak idegen, ellentétes érdekek igájába, éppen ezekben hiányzik szabadságunk. Saját alkotmányunk intézkedéseit, saját királyi hatalmunknak állami és nemzeti érdekeink hathatósabb védelmére adott diszkrecionális hatáskörét használják arra, hogy azon, mint egy ré-

sen át, belemarkoljanak a törvényhozás munkájába, az államkormányzás gépezetébe, indító és mozgató erőttételeit elvágják és hol a szabályos működést, hol az egész munkát megállítják.

Mi ok van most válságra? A nemzet olyan jognak akar érvényt szerezni, mely 1867 óta többször el volt törvényben ismerve. Kereste a kartellbank alakjában a kiegyenlítést, pedig Magyarország egész joga a külön bankhoz kétségtelen. A bankkérdés ekként áll: Magyarországnak joga és érdeke a külön bank, Ausztriának érdeke csakis a közös bank, de joga a közösséget reánk erőszakolni nincs és nem volt.

Józan ész és igazság szerint a közös uralkodó nem pártolhatja az érdeket a jog és érdek ellen, hanem keresnie kell kötelességét, hogy miként lehet a két érdeknek párhuzamos medret biztosítani és ezáltal Magyarország jogát érvényre emelni, népét megnyugtatni. A két állam egyazon uralkodója nem lehet egyiknek jog nélkül is oltalma, a másiknak a jog dacára is alárendelője. A szegényebb állam a szabadságversenyben elvérzik. Ha törvényei nem adnak is meg az eszközöket, a szegényebb és gyöngébb állam köteles törvényhozással még akkor is oltalomban részesíteni polgárait a gazdagabbnak kizsákmányolása ellenében. Ezt elismerik, mikor Tirol vámot vet a magyar gabonára, mikor Dalmácia vámmentesen hoz be a vámterületre kukoricát, hanem akkor nem látnak és nem hallanak, mihelyt Magyarország nagyban és egészben hasonlót kíván. A válságnak lefolyását nem engedik a természetes lejtés útjaira, hanem mesterségesen ultra terelik duzzasztás által. Pedig a felgyülemelő nehézségek nemcsak a magyar nemzet nehézségei lesznek, hanem az imperium nyomorusága is. Nemcsak Magyarország fog megbénnulni, hanem sánta lesz Ausztria is. Nemcsak a magyarok lesznek tehetetlenek, hanem a császár is. Nemcsak a magyar állam kapcsolai nyilhatnak szét, hanem a pragmatika szankció kapcsolai is, mert a válság egyszer nagyobb mélységre és hatalmasabb magasságra, szélesebb területre özönölhetik el, mint előirányozva lön. Csak megindító népi vagy uralkodó kezében, hanem a vége — Isten kezében lesz mindig.

A feloszlásnak indult Ausztriát a divide et impera kibékíthetetlen ellenségekre tagolta. A pillanat sikeréért örökön ható méreggel gyógykezelték. Most és ezután a bomblás elemibb erőkket fog dolgozni, mit se parancsszóval, se kéréssel feltartóztatni nem lehet.

Ezt látják és kétségbeesésből, szükség nélkül Magyarországon is lehetetlenné akarják tenni a parlamenti kormányzást, állandóvá a tagok ádáz tusáját, pedig itt, a mi egyenlenség van, az mind az osztrák rothadás kihatása, nevelése.

Némi áldozattal, kevés jóakarattal a korona megkímélheti hazánkat is, önmagát is a válság veszedelmétől. Nem igazolható bünös, merész vállalkozás a válságnak felduzzasztása, a kabinet-krízisnek parlamenti válsággá fejlesztése; valamint azon terv is, hogy nem parlamenti férfiak, eszközök által új állapotok idéztessenek elő mesterségesen.

Ambiciózus fondorkodók, politikai kalandorok tanácsolhatnak ilyesmit, azonban a kiknek sok a veszteni valójuk, azok nem játszhatnak az alkotmánytal és koronájukkal, mert az alkotmány adja hatalmukat és koronájuknak varázsát, alapját. Ha megdől az alapzat, ki tudná kiszámítani, hová gurul a csucs ékessége: a — korona.

— **Választási küzdelem.** Simkó József tanári kinevezése már közöltetett a hivatalos lapban, s így — mint lapunkat értesítik — teljes erővel megindult a választási küzdelem az oláhfalvi kerületben. — Nagy Andor budapesti bankigazgatóval, a hivatalos jelölttel szemben jelenleg hárman is tülekednek a mandátumért, persze kevés reménnyel, mert a földmivelő székely nép hiven kitart jelöltje, Nagy Andor mellett, kinek nem csupán ingathatatlan függetlenségi politikájában, de áldásos közgazdasági tevékenységében is látják bizalmuk alapját.

Emberi Árpád tanáron kívül, ki már régebben környékezi a kerület választóit, újabban még Dr Elekes Dénes székelykereszturi ügyvéd és Tomori Jenő vidéki hírlapíró is felléptek, utóbbi mint a kisdud balpárt jelöltje. Nagy Andor a sok jelölt között erősen áll s megválasztása bizonyosra vehető, ami kívánatos is, mert a kerület eddigi képviselői után olyan férfiú kezébe kerül a mandátum, ki azt a székelység érdekében tudja és akarja is érvényesíteni.

A polgárság halála.

Dr Vajda ünneplése.

Székelyudvarhely város polgárságának sokáig emlékezetes ünnepe volt az a rövid pár óra, melyet sósmezői Dr Vajda Emil, jelenleg a győri főreáliskola érdemes tanára, az ottani zeneiskola nagytudású művész igazgatója körében töltött.

Polgárságunk valósággal önmagát becsülte meg és helyezte igen magas színvonalra, midőn minden képzeletet felülmúló, szívet-lelket örömmel betöltő lelkesedéssel, önzetlen szeretettel adott kifejezést odaadó, meleg érzelmeinek a vasárnap este, Barkóczy Albert Koronkay-féle éttermébe rögtönzött társasvacsorán, melyet Dr Vajda Emil tiszteletére a Székely Dalegylet égisze alatt rendezett.

Aki ezt a szűkebb körü illusztris társaságot megfigyelte, valóságos elragadtatással szemlélhette a polgári erények legszebbjét: a hálás elismerést, mely tartalmilag, valamint szíven és lélekben leírhatatlan gazdag vala. Aki ott volt és látta ezt az egyetértő meleg szeretetet, annak önkénytelenül lángra gyult szívében a polgárság iránt való határtalan tisztelet. S ebből következően, talán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy Székelyudvarhely város társadalmát egybe olvasztani, együtt működővé tenni, nem tartozik a lehetetlenségek közé. Csak az arra való készség, a vezető, irányító körök önzetlen, irigység nélkül való egyetértése szálljon sikra e nagyfontosságú kérdés megoldására.

A székely testvéries barátságot, szeretetet hosszú évtized óta nem láttuk ily gyönyörűen megnyilatkozni és ily nagy arányokban kifejezésre juttatni. Bátran mondhatjuk, hogy Dr Vajda Emil jelenléte csodát mivelt és álomképhez hasonló látványt, érzelmeket varázsolt elő s ama vágyakozással töltötte el az egyetértést ápoló szívet: vajha örökre megmaradna, állandósulna e pár pillanat közöttünk, hogy így testvéri kezet fogva, felvirágoztathassuk e székely anyavárost és annak minden közintézményét, mely végeredményben az egyesek boldogulását jelentené...

Küldöttség hívta meg az ünnepelelt férfiut a bankettre. Megérkezésekor szünni nem akaró lelkes éljenzéssel fogadta a közel száz tagból álló társaság, melynek soraiban ott láttuk: Dr *Válentsik* Ferenc orsz. képviselőt, Dr *Sebesi* János alispánt, *Szobotha* Rezső műszaki tanácsost, Dr *Solymossy* Lajos kir. főreálisk. igazgatót, *Biró* István fő. tanárt, Dr *Ráczkővi* Sámuel járási tiszt. főorvost, dalegyleti tb. elnököt, *Soó* Domokos h. polgármestert, *Gyerkes* Mihály áll. isk. igazgatót, *Szentpétery* Ferenc posta- és távirafőtiszt.

tet, *Betegh* Pál lapszerkesztőt és másokat, ugyszintén a kereskedők, iparosok köréből az ünnepelt számos tisztelőjét.

Kónya Jancsi és jól iskolázott zenekara az ünnepies hangulathoz méltó lelkesedéssel kezelte a vonót. Mi közben csakhamar kezdetét vette a *Barkóczy* Albert kitűnő konyháját dicsérő izletes vacsora, mely leves, kétféle sült, kétféle tészta, fekete-kávé, bor és ásványvízből állt s mindössze három koronába került. Ez pedig a mai viszonyok között, csakugyan nem volt drága.

A pohárköszöntők áradata is nem sokára megindult. *Rájk* József iparos polgártársunk kezdte meg, aki a Székely Dalegylet nevében így szólt:

A vizontlátás örömeiben gyűltünk itt össze, hogy kifejezést adjunk amaz önzetlen és határtalan szeretetnek, melyel Dr Vajda Emil tanár ur, társadalmi életünk egyik megteremtője és eltető ereje iránt mindig viseltettünk. A vizontlátás öröme leginkább a mi szívünket, a Dalegylet tagjai szívét lepte meg.

Örömmel üdvözlöm azt a férfit, a kinek tiszteletére ez alkalommal összegyűltünk; a mi kedves vezérünket, szeretett karnagyunkat, a kint oly forrón szeretünk, a kin egész lelkünk hevélvel csüngtünk, s a ki ezt nekünk oly határtalanul viszonozta.

Midőn a sors elválasztott a mi kedves vezérinktől, mélyen sebző fájdalom borult szívünkre, a mely fájdalom évek hosszu során sem szűnt meg. Az a hosszu 12 esztendő sem volt képes behegesztetni azt a mély sebet, melyet ez szívünkön ejtett. Nem volt nap, melyen a seb ne sajgott volna; nem volt nap, hogy a kiért e sebet viseljük, annak nevét ne emlegettük volna. Nem a virágnak fáj, ha válik az ágtól, ezen marad a seb, érte is ez gyászol. Rajtunk maradt a seb, mi gyászolunk, mert eltávozásra oly irt hagyott körünkben, mely még ma is ott tátong és hogy ki fogja azt betölteni és mikor, azt csak a jó Isten tudja...

Feljethetünk-e olyan férfiut, a ki akkor, a mikor oly visszás állapotok voltak városunkban, oly magas társadalmi válaszfalak voltak? A mikor lenézettek, elhagytak voltak; kevesen törődtek velünk, akkor közénkbe jött, velünk érzett, érdekeink előmozdításáért küzdött. Ha gondjaink elborították lelkünket, ha csüggedtünk; a dal hatalmával, buzdító, lelkesítő szavaival egy szebb, jobb jövőt varázsolt elénk; nem törődött azzal, hogy előítéletekkel, bizonyos körökben ellenszével találkozott, hanem mintegy intő példaul, hogy ti is így cselekedjétek, ha polgártársaitok, a haza és a nemzet javára akartok munkálni! Kitaró erővel, önzetlen, fáradságot nem ismerő szorgalommal küzdött, hogy nekünk hirt és dicsőséget szerezzen; és azt szerzett nemcsak e város összes polgárainak, hanem az egész székely nemzetnek. Feledhetők-e tehát az ilyen férfiut?

Ezek az egyszerű keblek sokkal nemesebben érző szívet takarnak, semhogy a minket szerető, érdekeinkért küzdő, önzetlen férfiaink iránt szívünk utolsó dobbanásáig hálások ne lennének.

Mélyen T. tanár ur, szeretett karnagyunk! Azt a zászlót, melyet egykor együtt lobogtattunk, mely alatt együtt küzdöttünk, el nem hagyjuk; a míg élünk, fenn lobogtatjuk. S míg e zászló magasan lebeg, a míg a székely szíve fel lobog, addig az ön emléke közöttünk örökké élni fog. Kívánom, hogy az egek Ura éltesse hosszu időközön keresztül nekünk örömeinkre, hazánk és nemzetünk boldogítására!

Ezután Dr Vajda mondott köszönetet a polgárság kitüntető bizalmáért. Többek között kijelentette, hogy valamint ő is állandóan szívében hordozta székelyudvarhelyi szerettei emlékét és a multban diadalról-diadalra vezette őket, úgy a jövőben most már még inkább hálásan zárja lelkébe ragaszkodásukat, melynek jelen pillanatban oly meghatározó kifejezést adtak. Soha sem feledte és nem feledi el hű dalostársait. Kéri, hogy továbbra is tartsák meg iránta való szeretetüket, barátságukat, bizalmukat.

Majd Zengliczki K., Benedek Aladár, Dr Váentsik Ferenc, Gyerkes Mihály, Gyertyánffy Gábor, Dr Ráczkői, Nagy János, Szobotka Rezső, Dr Solymossy Lajos, Dr Sebesi János és mások mondottak szebbnél-szebb s — különösen Dr Váentsik — igen értékes, tartalmas pohárköszöntőket.

Közben a Székely Dalegylet Koronkay Ferenc vezetésével énekel. Ennek végeztével — közkívánatra — Dr Vajda Emil állott a pályakoszoruzott Dalárda élére s oly szépen, szabatosan és meghatóan énekeltek, hogy az egész hallgatóságot magukkal ragadták. Ismét együtt volt a gárda, hallatta diadalmas hangját, mellyel annak idején hirt, nevet, dicsőséget és becsülést szerzett a székelységnek.

A Székely Daloskar elragadó szép énekének hatása alatt, szólásra emelkedett Szobotka műszaki tanácsos, ivet vett a kezébe és pártolásra kérte a jelen levőket, kik az egyletnek még nem voltak tagjai. Ez igen szép eredménnyel járt, mivel a Dalegylet tagjai lettek: Dr Váentsik Ferenc orsz. képviselő 50 koronával alapító, Nagy Lajos, Demeter Ákos, Albert Péter, Bartók István, Csép Ignác, Herczeg Albert, Papp István, Burghardt Gyula, Menyei Albert, Jakab Gáspár, Rudolf József, Verestői Dániel, Antal Péter, Szabados Ferenc, Baczó László, Szabó Ödön, Málviánszky Ferenc, Benedek Béla, ifj. Kun László, Kun Lajos, Hartmájer Rudolf, Gyarmathy István, Szorger Ferenc Nagy Miklós, Szentpétery Gergely, Bálint László, mint pártoló és végül maga Szobotka Rezső, mint alapító.

Mig így a taggyűjtés folyt, rendkívüli műelvezetben is részesült a társaság. Dr Vajda elővette hegedűjét és Kónya Jancsiék élére állva, a töle megszokott magas művészettel játszott néhány darabot. Mondanunk sem kell talán, hogy minden egyes fellépését frenetikus tapsvihár és zajos éljenzés kísérte.

Nagyban emelte az estély műértékét Horváth József ref. kántor, valamint Koronkay Ferenc szóló éneke is.

A mint így mulatott a kedélyes, emelkedett hangulatu társaság, észrevétlenül eltelt, éjfélre járt már az idő. Elérkezett a kedves vendégtől való nehéz megválás pillanata. Meghatározó szavakkal, könnyekig meghatavott bucsut az ünnepelt. De vigasztalást is nyújtott az újra sebző keblekre ama kitűnő lelkesedéssel fogadott kijelentésével, hogy jövő esztendőben visszatér, itt marad és szeretett székely testvéreit többé elhagyni nem fogja.

Végül a Daloskör rázendített a

Szózatra, melyet a jelenvoltakkal együtt, tuláradó lelkesedéssel, állva énekeltek. S ezzel az ünnepelt távozván, a zuhogó, záporként ömlő eső dacára, igen sokan távoli lakásáig kísérték és érzékeny bucsut véve, a társaság szétszólott abban az édes reményben, hogy jövő évben ismét viszont látja... Dr Vajda a reggeli vonattal állomás helyére utazott Győr városba.

— Iparosok politikai szervezkedése. Hírman Ferenc, a „Magyar Vas és Fémiparosok Országos Szövetségének“ elnöke felhívást intézett a szövetséghez az iparosok és kereskedők politikai szervezkedésének szükségéről. Többek között ezeket írja:

Nem azt tanácsolom iparos és kereskedő kartársaimnak, hogy ne politizáljanak, hanem azt kell édes mindnyájunknak a szemünkre vetnem, hogy nagyon is keveset politizálunk, hogy nagyon is keveset törődünk a közügyekkel, nagyon is kevés időt és fáradságot szentelünk a közjó előmozdításának. Kereskedőnek és iparosnak, akár mennyire lekötí a maga üzlete, nem szabad megfeledkeznie a közről sem; nem szabad a közügyeket a saját érdekében sem elhanyagolnia, mert a közügyekben minden egyes érdekelve van. Vajjon van-e kereskedő és iparos, a kinek üzletét nem érinti a munkásbiztosítási törvény, a végrehajtási novella, az adótörvény ismert intézkedései? Vajjon nem mindannyiunknak van-e alapos okunk attól tartani, hogy az ipartörvénytervezet félszeg intézkedései törvényerőre emelkednek? Nem óhajtjuk-e mind, akár iparral, akár kereskedelemmel keressük meg a mindennapi kenyerünket, hogy a tisztességtelen verseny kérdése, a csodeljárás, a közszállítások ügye, a munkásviszonyok és számos más fontos kereskedelmi és ipari kérdés az egész magyar kereskedelem és ipar jogos érdekeinek megfelelően oldassék meg? Lehet-e jőzan ésszel állítani, hogy az az iparos és kereskedő, a ki ezekben az ügyekben nem akar határozott állást foglalni, nem ellensége a köznek és önmagának!...

Méhészet.

I.

Felhívás a méhész-egyesületi tagokhoz.

A méhészeti jövedelmezőséget a gazdag növényzetű és változatos virányu vidékek biztosítják. Nem panaszkodhatunk vármegyénk flórájára, hisz vidékeink fekvési helyzete, hegy és völgyalakulás, csapadék viszonyok mind megannyi kedvező feltételei a növénytenyésztésnek s ezzel kapcsolatosan a jövedelmező méhészetnek.

A növényzet gazdag változatosága adja meg helyi méhészünknek állandó hordási jellegét s ha vidékünk nem nevezhető is Kanaánnak, mindazonáltal az ügyes és szorgalmas méhész munkájának kielégítő sikere, eredménye van. Habár a természet elég gazdaggá tette vármegyénk mézelő növényvilágát, mégis találunk réseket, hol a szorgalmas méhek munkája fennakad, szerzési vágyukat kielégíteni nem tudják, ilyenkor belső életrendjüket felbontván, tiltott

uton akadják megszerezni királyi eledeleket. Nagyon kívánatos tehát egyrészt a méhészeti jövedelmezőbbé tétele, másfelől a méhvilág nyugodt kedély és érzéki tulajdonságának ápolása céljából, ha segítségére sietünk a természetnek s a talált rések helyén újabb fajta, beválló növényzetet honosítunk meg vidékünkön s ezek virulását elősegítjük. De nemcsak ezt kell figyelembe vennünk, hanem a már meglévő nektárfejlesztő növényeink terjesztését, ápolását is fel kell karolnunk. Méhesládaink kora tavaszi fejlődését a himport szolgáltatató növények, nálunk a cserjék biztosítják. Ilyenek a magyaró, som; a nemes felcserjék közül a ribizli és az egres. Végtelen hálás az éger, juhar, főképpen a szilfa, mely dus asztalt terít a méheknek március utó és április első felében.

Gondja legyen mindnyájunknak, hogy a helységben, vagy ezek közelében nagy számmal legyen ezen felsorolt fák. Ezek virítása után a gyümölcsfák különböző fajainak nyílása ad nagyobb lökést a méhek fejlődésének, mely után mindjárt a vadgesztenyefa nyitja meg firtós virágainak kelyhét mézszomjas méheinknek. Kérjük a méhészeti egyesület mélyen tisztelt tagjait, kegyeskedjenek a községi képviselőtestületekben javaslatot tenni ezen gazdagon mézelő fa meghonosítása érdekében. Gyönyörű színes virágzatával ékesíti fel a község elhanyagolt tereit s adja a helység ártatlan gyermekvilágának, a serdülő ifjuságnak a tavaszi első koszorút. Igyekezzenek tagjaink saját maguk érdekében házuk udvarát egy-két ilyen fa betelepítésével szebbé, kellemesebbé tenni.

A vadgesztenyefa virágjának hervadása után az akácfa látja vendégül méheinket. Sajnos, hogy e gazdagon mézelő fa nálunk csak a családok fejlődését segíti elő s nagyobb szabásu hordást nem biztosíthat, de mindazért kérjük tagjainkat, sziveskedjenek odahatni, hogy a vízmosásos helyek ne a fűzfa-félékkel telepíttessenek be, hanem az e célra sokkal alkalmasabb akáccal kötessenek ki.

Méheink rajzására végtelen jótékony hatással van különösen akkor, ha gazdaságunk üzemébe a baltacin termelését bevezettük, melynek virágzása a vadgesztenye és akác virágzása idejét köti össze. A vidékünkön honos és ismeretes közönséges akác után virítanak a váfajok a veresakác, enyves és japáni akácfa. Ezeknek virágzása ideje már nagyobb szabásu mézhordást biztosít. Kérjük az igen tisztelt tagokat, sziveskedjenek az akác ezen váfajából minél többet ültetni, jutalma lesz a mézesedények megtelése. Ezen akác fajok virágzása közepén üt be a hársfa bimbóbontása. Vidékeinknek ez az egyedüli mézforrása. Tenyészszük nagy mértékben. Sokféle váfaja van, melyek közül legtöbb mézet ad a nagylevelű nemes és ezüst hársfa. Virága gyógyhatású. A hársfa virágzása után megszűnik a méhek munkája a sarju felverődéséig. Töltjük be ezt a részt a pohánkával (haricska.) Háromszék vármegyében régóta nagyban termelik. A szegény embernek valódi lstenáldása. Kékbe nyuló virágzata disze a mezőnek s a legszítárább szárazságban is (jul. utófele) gazdagon mézel. Méhesün

MEGÉRKEZTEK ÉS KAPJÁTOK B E T E G G I I P A L Könyvtár- és Kiadó- és Fénykép- és Szállító

körül vessünk az izsóp és orvosi méhfű magvaiból. Mindkettő mézelő, hasznos gyógynövény. Őszi hordásunk egyáltalán nincs. Biztosíthatjuk ha az őszi gabonaneműek közé ápr.-májusban a tisztessű vagy tarlóvirág, bonágó, fehér mezkerep; rétségekre a fehérlóhere, hanga magvait nagyobb mennyiségben szórjuk szét. Ősszel gazdag méhlegelőt biztosítanak, melyet még kiegészíthetünk a napraforgó tömegesebb természetével. Törökbuszával bevettett táblák beszegélyezésére nagyon alkalmas a szépnek és hasznosnak összekötésével anyagiakban is nyerünk, de lelki örömeiket is szerzünk vele.

Magva kiváló baromfi eledel, olajtartalmaért külföldön nagyban termelik. Jó mézelőfa a Szibériából behozott borsófa. Akáchoz hasonló pillangós virágú fa, julius és augusztusban tartósan virít. A takarmánynövények közül gazdagon mézelő még a zabos bükköny. Házi állataink legjobb téli tápláléka. Kérjük a mélyen tisztelt tagokat a takarmánynövény nagyobb felkarolására, mert leveleink hónaljhajtsaiból dusan hordanak a méhek.

Vármegeyünk a középhordású vidékek sorába van beosztva, de ha ezen felsorolt s nagyjában hiányzó növény és fafélékkel a természet alkotásában segédkezett nyújtunk, azokat meghonosítjuk, rövid idő alatt átvarázsolhatjuk vidékeinket teljes virányúvá, következképp fáradságos munkánk után bőségesebb áldás fog mutatkozni. Éppen azért tisztelettel kérjük a méhészegyesület tagjait ezen, a méhlegelő javítását célzó, tervzetünk figyelmes átolvasására s a mennyiben a közös munkálkodásban részt öhajtanak venni, sziveskedjenek az egyesület titkáranál bejelenteni: hány drb egres, ribizli, vadgesztenye, közönséges, enyves, veres és japán akác; nemesített hársfa és borsófát szándékoznak jövő év tavaszán elültetni? Mily mennyiségű fehérlóhere, tarlóvirág, baltacim, pohánka, izsóp, orvosi méhfű, zsálya, borágó, tarlóvirág, hanga, napraforgó növény magvakat kívánnak az egyesülettől elszórás és ültetés céljából átvenni. Tájékozas szempontjából közöljük, hogy ezen növény magvakat és mézelőfákat a székelyföldi kirendeltség útján, a m. kir. földmivélsügyi kormánytól, egyletünk tagjai részére, kedvezményes árban fogjuk kérelmezni s önköltséges áron fogjuk a tagoknak rendelkezésre bocsátani. Jelentkezéseket kérjük e hó végéig megtenni. A jelentkezés kötelező.

II.

46—1909. szám.

Szives tudomásvétel végett értesítjük a méhészegyesület mélyen tisztelt tagjait, hogy egyesületünk a méz értékesítési díját ez idényre kilónként 1'40 koronában állapította meg.

III.

47—1909. szám.

Tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt tagokat, hogy addig is, míg illetékes helyen lépéseket tehetünk, a viasz és lép kereskedő házalók uzoraszzerű eljárásainak korlátozása végett, sziveskedjenek a helyi községi előljárókat megkérni, szólítsák fel az ilyen házalókat iparigazolványuk bemutatására. Hassanak oda, hogy lekészett méhcsaládok építményeit tulajdonosuk ne vesztgesse el pár

fillér értékű csereáruért, hanem egyesületünk javára vásárolják meg kilónként 1 K 20 f árban. Az így megvásárolt és beküldött lépépítményeket müléppé dolgoztatjuk fel s önköltséges áron a tagok rendelkezésére visszabocsátjuk. Felhívjuk figyelmüket fiasításos lépeknek azonnali kiolvasztására, hogy a költésrohadás fellépését meggátoljuk.

Székelyudvarhely, 1909. szept. 1.

Gál Imre,
titkár.László Domokos,
kir. táblabíró, elnök.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága üléséből.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága, Ugron Ákos főispán távollétében, Dr Sebesi János alispán elnöklésével tartotta meg e havi rendes ülését tegnap délelőtt a tagok élénk részvételével. Az egyes előadók jelentéseit tudomásul vették. A tisztii főorvos, közigazgatási előadó jelentését Szabó Endre aljegyző, illetve Szabó Gábor tb. főjegyző olvasta fel. A tisztii főügyész helyét pedig Dr Pál Ernő városi tisztii ügyész, vármegyei tb. főügyész töltötte be.

Az alispáni jelentést Dr Páál Árpád főjegyző terjesztette elő, mely szerint egy évre érvényes utlevelet augusztus havában 120-at adtak ki. A közbiztonsági állapot feltüntetéséről adatok nem érkeztek be. A kivándorlásról szóló törvény 1-én életbe lépett és végrehajtásáról a szükséges intézkedéseket megtették abban a reményben, hogy a kitűzött cél minden irányban elérték s valószínűleg rövid időn belül mutatkozni fog annak kívánatos hatása.

A közegészségi állapot általában kedvező volt. Hevenyfertőző betegségek csak szórványosan fordultak elő. A vármegyei közkórházban 198 beteget ápoltak.

A kir. tanfelügyelő jelentésével kapcsolatban Vajda Ferenc kérdést intézett a kányádi ref. iskola államosítása ügyében s kijelentette, hogy azt az egyház nem kérte, sőt most a második tanítói állás betöltése iránt is lépéseket tettek. Rhédei János tanfelügyelő, miután a kezdeményezés nem az ő idejében történt, a kívánt felvilágosítást a jövő ülésen adja meg. E választ a bizottság egyhangulag tudomásul vette.

Szópotka Rezső műszaki tanácsos úgy a törvényhatósági, mint az állami uthálózatok állapotát kielégítőnek mondja.

Homolay Lajos p. ü. ig. helyettes pedig az állami adók befizetési eredményéről tett jelentést. Egyenes adóban 941 K 30 f, hadmentességi díjban 47 K 86 f, dohányjövédékben 880 K 50 f több, bélyeg és jogilletékben 1298 K 82 f kevesebb folyt be, mint a múlt év hasonló havában. Elszomorító jelenség azonban, hogy fogyasztási és italadóban 16870 K 95 fillérrel folyt be több, mint a múlt év hasonló havában. Ez a társadalom ijesztő mértékben való súlyedését igazolja.

Révfy Zoltán kir. ügyész a fogházak ügyéről és a letartóztatott egyének számáról, Zonda József tvh. kir. főállatorvos pedig az állategészségügy nagyon kedvező voltáról számolt be.

Közigazgatási előadónk jelentése azonban siralmas képet tár elé takarmány hiánya miatt. A marha árak felénél is alább szállottak és javasolja, hogy úgy a földmivélsügyi miniszterhez tett felterjesztés sürgős elintézését, mint az erdélyrészi (székelyföldi) kirendeltséghez küldött átirat ellátását a bizottság szorgalmazza. A bizottság azonban egyszerűen tudomásul vette a jelentést.

A jelentések után több magánpanaszt, felebbezést és kérést tárgyalt a bizottság.

E tárgyalásokból azt a közérdekű tanulságot merítettük, hogy vármegyei területén alig van köz- és erdőbirtokosság, mely közgyűléseit a törvényben előírtak szemelött tartásával hívná össze.

Minden egyes közgyűlést ugyanis tizenöt nappal megelőzőleg, a tárgysorozat feltüntetésével, írásbeli meghívó kibocsátásával kellene összehívni. Mert ha nem így történik, szabálytalanság címén — felebbezés esetén — a közigazgatási bizottság feltétlenül megsemmisíti a hozott határozatokat.

Mint érdekes esetet említjük meg, hogy Szabó János kápolnásfalvi lakostól telepedési díjat követel az ottani képviselőtestület, holott az illető már vagy 30 évvel ezelőtt költözött a községbe. Az előadó főjegyző véleménye szerint, ha Szabót a díj megfizetésére köteleznék, akkor az összes lakosságtól lehetne annyi erővel községköteléki díjt szedni. A felebbezést, mint elkésztet elutasították, de azért figyelmeztetik az előljárókat, hogy ha felhajtja a díjt, Szabó polgári peres uton visszakövetelheti.

Több tárgy elintézése után a gyűlés véget ért.

Iparoktatás az 1906-198. évben.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter „Az iparoktatás az 1906-1908. években” címen művet adott ki, mely az iparoktatás utolsó három évi történetére vonatkozó összes adatokat és fontosabb rendeleteket tartalmazza. A munka előszavát Sztérenyi József államtitkár írta. Fejtetve az iparos osztály képzésének jelentőségét és az utolsó három évben a felnőtt iparosok képzésére irányuló jellegzetes tevékenységet, meglepő elismeréssel méltatja az iparoktatási személyzet összhangzatos munkásságát.

A munka mely két térképen és hat grafikonon ábrázolja a legjellemzőbb adatokat, tíz fejezetben ismerteti az iparoktatás három évi történetét és két fejezetet szentelt a szervezeteknek és a legfontosabb elvi jelentőségű rendeleteknek.

Az iparoktatás költségei az utolsó négy évet illetőleg a következők: 1905-ben 3,920.628, 1906-ban 4.115.017 K, 1907-ben 4,576.466 K, 1908-ban 5,086,139 K volt ez a költség.

Az iparos tanonciskolák száma az 1907—1908. tanévben 484 volt, ezek közül 443 községi, 19 állami, 2 felekezeti és 22 gyári, illetőleg társulati. Az utolsó három évben 34 új iskola létesült, ezeket az idén 90.740 tanuló látogatta. Három év alatt az emelkedés 23.443 tanuló. A gyakorlati irányú iparoktatási intézet működését illetőleg a munka az

új szervezet megalkotása óta a fokozatos fejlődést feltüntető összes jellemző adatokra kiterjeszkedik. Az 1907—8. tanévben — csak az állami intézményeket véve számításba — hat kézműves iskola, 18 ipari szakiskola, 4 felső ipariskola, 1 nőipariskola és 3 technológiai iparmúzeum szolgált a gyakorlati irányú iparoktatást; ezek népessége 12.361 tanuló volt, ami a tanulók számának 468 százalékkal való emelkedését jelenti.

Igen fontos fejezete az iparoktatási intézetek fejlődéstörténetének a végzett tanulók gyakorlati alkalmazása terén szerzett tapasztalatok. A végzett tanulók gyakorlatban való elhelyezkedéséről nyújtott adatokban rejülő tanulságok azt látszanak mutatni, hogy az ipariskolák és a gyakorlati élet között, mélyebbrelhető kölcsönhatási folyamat megy végbe. Az ipari tanfolyamok az ipari gyakorlatban levő felnőtt munkások és első sorban a kisiparosság továbbképzését vannak hivatva szolgálni.

HIREK.

— Lapunk mai száma — az innepre való tekintetből — egy nappal korábban jelent meg.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a m. kir. postahivataloknál közelebből a sok nagyságos, méltóságos, Nagyméltóságú címezésű levelek között — egy tekintetes címezésűt is láttak;

mondják, hogy a jegyzők jubileuma napján egyetlen részeg embert sem láttak;

mondják, hogy a jegyzői egylet története nem hangulat szerint íródott;

mondják, hogy az őszi és téli női divat egyetlen vaskeletet sem hagy a férjek számára;

mondják, hogy a libáni posta újabb elnevezése — libaposta lesz;

mondják, hogy az iskolai füzetek beszerezésénél monopolizálásról szó sem lehet;

mondják, hogy a helyi készítményű olesó iskolai füzeteket minden intézetben hazafias örömmel fogadták és készséggel bevezetik.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

— Kossuth Ferenc itthon. Váratlanok, legkevesebb koraiak azon értesülések, hogy a király Lukács László közvetítésével kívánna az országgyűlési pártokkal tárgyalni a válság megoldása kérdésében. A kabinet helyén van, ő felsége bizalmát soha el nem vesztette és a kibontakozást nemcsak, hogy alkotmányos, de a természetes rend szerint is a kabinet által kívánja ő felsége megoldani. Kossuth Ferenc bizonyosan a válságra való tekintettel megszakította karlsbadi kuráját és jövő szerda helyett, a mint tervezte volt, már tegnap délután 1 óra 40 perckor Budapestre érkezett, hogy a kabinet további elhatározásaiban részt vegyen.

— A harmadik vonatpárt — mint értesülünk — folyó évi október elsejére most már csakugyan beállítják. Az állomáson serényen folynak a szükséges építkezések, sőt a mozdonyház immár tető alatt is van. A menetrend egészen új beosztást nyer. Reggel 4'48 perckor indul — az első vonat, a második délután 2'30 és a harmadik 7'38 perckor este. Ide érkezik reggel 7'23, d. u. 1'42 és este 10.09 perckor. Az összes csatlakozások Segesváron és nem Héjjasfalván lesznek. Ami azért is előnyös, mert úgy a délutáni, mint az estéli vonatok utasainak több óráig kell Segesváron várakozniuk, hogy tovább utazhassanak.

— **Egy alezredes halálos balcsese.** Pár nappal ezelőtt futótüzként terjedt el a szomorú hír, mely szerint Nagy Rezső alezredes, a székelyudvarhelyi 82-es zászlóalj igaz derék, köztiszteletben és szeretetben állott parancsnokát a Medgyes környékén tartott gyakorlatokon, végzetes baleset érte. Az eset — hír szerint — úgy történt, hogy Nagy alezredes, mint zászlóaljparancsnok a tüzerüteg között parancsokat osztva lovagolt. Lova elbotlott, az alezredes egyensúlyt veszítve előesett fejfel egy ágyura. Súlyos koponyarepedést kapott s pár óra múlva meghalt. Nagy Rezső alezredes székely ember volt, Székelykeresztúron született. Igen szerette a székely fiukat; derék katona volt ő maga is. Szerencsétlen halála az egész városban mély részvétet keltett.

— **Fegyelmi bíróság.** A közigazgatási fegyelmi választmányba Kuliszky Ernő eltávozott tanfelügyelő helyére, a tegnapi közigazgatási ülés R h é d e i János hivatalvezető kir. s. tanfelügyelőt választotta meg egyhangulag.

— **A jegyzők jubiláris hangversenye** szombaton, a hó 4-én este fényesen sikerült. Dr Paál Árpád főjegyző humoros felolvasását zajos tetszéssel fogadták, ugyancsak Kiss Károly atyhai jegyző kiválóan sikerült szavazatát, valamint Horváth József, Péterfy István, Kádbé József és Paál Sándor énekvártettjét is. Az estély fénypontja természetesen Dr Vajda Emil tanár hegedűjátéka volt, amely Kertész Albertné művészi zongorakíséretével valóságos magával ragadta a közönséget. Ezt követte Kertészné „Szép a tavasz” című műénekének Horváth József ref. kántor által történt bravuros előadása a szerző zongorakíséretével. Kertészné a mily nagytudású zongorajátékos, épen oly jeles komponáló tehetséggel van megáldva. Zenedarabjait nemcsak idehaza, de már a külföldön is szívesen fogadják a kiadók. Nem hencegéssel, feltűnni vágyással, de igazi magas képzettséggel hódít. Valóban megérdemelte tehát azt a nagyszerű ünnepeletést, melyben dr Vajdával együtt részesült. Műsor után vidám táncmulatság következett, melyre egészen csinos táncrenddel is kedveskedett a gondos rendezőség. A táncrendet a lapunk könyvnyomtató- és könyvkötő-intézet állította elő, igen rövid idő alatt, általános meglepedésre. A mind végig kedélyes mulatság a reggeli órákban ért véget.

— **Tanítói nyugdíjügyi bizottság** megválasztása iránt tett előterjesztést kir. tanfelügyelőnk a közig. bizottságban. A bizottság a maga részéről Sándor Mózes kir. tanácsos, nyug. tanfelügyelőt, Dr Sebesi János alispánt és Dr Lengyel József vármegyei tisztii főorvost küldötte ki. Együttal megkeresik az illetékes egyházi hatóságokat is, hogy megfelelő számú képviselőikről szintén gondoskodjanak.

— **Ugron merénylője betörő volt.** Hirt adtunk minap Demeter Zakariás fenyédi lakos, Ugron Gábor egykori merénylőjének végzetes haláláról, melyet majdnem az összes fővárosi és vidéki lapársaink leközöltek utánunk. A veszedelmes ember nemcsak merész verekedő, hanem — a mint most kiderült — notorius betörő tolvaj is volt. Ilyes Mihály őrsvezető és Kocsis Mihály csendőr öt napi fáradságos nyomozás után megállapította, hogy nem kevesebb, mint hat esetben elköve-

tett betöréses lopás bűntényével vult más világra Demeter Zakariás — büntetlenül. A híressé vált gonosztevőnek cinkostársai is voltak. Azok pedig még életben vannak s így az igazságszolgáltatás kezét nem kerülhetik el. Egyik főbűnös az elhalt Demeter felesége szül. Feleki Anna, aki — úgy látszik — tudta, hogy az ura milyen uton szerezte a sok ágy-, ruha- és ételneműt, borotvát, asztalterítőt s más egyebet, melyeknek egyrészt leszállított áron egyik-másik vevőnek eladták. Így Csiki P. Mózesné fenyédi lakos többször vásárolt tőlük lopott holmikat, nemkülönben Bartha Jánosné szül. Szász Róza is, ki a zetelaki határrészben lakik. Nagy Ferencné szül. Tózsér Anna kadicfalvi lakos is vett ágytakarót egyik hajnalban Demertől. Majd azt is megállapította a nyomozó csendőrség, hogy a lopásoknál kettő dolgozott. Demeter Domokos székelybetlenfalvi lakos tanuk előtt beismerte, hogy folyó év tavaszán: Pálfi Mózes máréfalvi, Csender András küküllökeményfalvi, özv. Major Lőrincné székelyszentkirályi és Szabados József patakfalvi lakosok kárára a lopásokat Demeter Zakariással, ő neki nagybátyjával követték el. Mig bátyja a szobákat halmul kulcsal kinyitotta, a lopott holmikat kihordotta, addig ő a bátyja forgópisztolyával kint őrt állott. Kérésre kijelentette, hogy ha esetleg valaki elébe került volna, feltétlenül lelövi. A Patakfalváról lopott hámok árából 12 koronát kapott részvételi díj fejében. Hogy a hámokat bátyja kinek adta el, azt nem tudja. A vizsgálat a bűnösök és bűnrészesek ellen folyamatba van.

— **Eljegyzés.** Csiktusnádi Ince Dénes kir. járásbíró eljegyezte hatolykai Pap Irmuskát, hatolykai Pap András főgimnáziumi tanár és neje csikszentmártoni Nagy Anna leányát Csiksomlyón.

— **Felremagyarozás.** Lapunk ez évi 65. számában „A városi tanács védekezése” cím alatt megjelent közleményünk nemelyek jónak látták felremagyarozni és úgy tüntették fel, mintha mi Soó Domokos h. polgármestert és Dr Pál Ernő tisztii ügyészt valamely irányban vádolni kívántuk volna. Kijelentjük, hogy ilyesmiről szó sem lehet, mivel mi a nevezett köztisztviselőket állandóan korrekt, egyenes és jellemes embereknek ismertük, annak ismerjük mai napig is. Szándékunkban sem lehetett tehát, hogy őket panamázással vádoljuk.

— **Darabontok dédelgetése.** Ugy látszik, az erdélyrészi városoknak közös nyavalyája a darabontok dédelgetése. Most Kolozsvárról vesszük a hírt, hogy ott a város fogatán kocsikázik br. Feilitzch Arthur volt darabont miniszter ur ő fő-főkegyelmessége minden délben. Most aztán kutatják, ki lehet az a nemeslelkű és — előrelátó ipse, a ki így udvariaskodik Kolozsvár nagy Arturjával, sőt a legközelebbi városi közgyűlésen kellemetlen kis interpelláció is leszen ebből.

— **Pálinka eladása engedély nélkül.** Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a pénzügyminiszter, hogy a saját tulajdönt kepező telken termelt gyümölcsből (anyagból) idegen üstön kifőzött pálinka nagyban eladható pénzügyigazgatósági engedély nélkül. Ez az elvi döntés a magánfelek ál-

tal vásárolt gyümölcsből nyert pálinkának nagyban való eladását nem érinti s így ehhez a pénzügyi hatóság engedélye szükséges.

Munkásbiztosítás.

Teljes munkaképtelenség esetén a járadék, miut teljes kártatánítás a biztosított évi munkakeresményének rendszrint csak 6 százalékában állapítható meg, a munkaképesség részleges csökkenése esetében pedig csak a teljes járadéknak az a hányada, mely az elvesztett munkaképességnek megfelel. (Á. Mb. H. 8688—909. sz.)

Ha a munkaadó alkalmazottjának gyógykezeléséből felmerült költségeinek megtérítésére a kerületi pénztárral szemben igényt támaszt, a jogvita elbírálása az 1907. évi XIX. t.-c. 66. §-ában említett eset kivételével — nem a választott bíróság hatáskörébe, hanem a rendes bírói utra tartozik. (Kereskedelmi Miniszter 39.950—909. sz. elvi határozata.)

Kiadja: Betegh Pál villammotoros könyv- és újságladó intézete.

Zene- és műének tanfolyam!

Alólított úgy, mint az előző években az idén is folyó év szeptember havában kezdi meg a zene- és műének tanítását, hol kezdők és haladók könnyen felfogható módszerem alapján zongorán, hegedűn, cimbalmon, citerán és a magasabb műénekben alapos oktatást nyerhetnek.

Beiratkozni lehet már f. évi szept. 4. ikétől kezdve.

Schaffent Frigyesné, szül. Baku Katalin, Székelyudvarhely, Petőfi-u. 13.

Magyar feltalálók

olvassák el szabadalmi hivatal elnökének levelét, melyet a Magyar Tudományos Akadémiához intézett a magyar feltalálók érdekében. Kiváncsra e levél szövegét díjtalanul megküldi Molnár Ödön mérnöki irodája Budapest, VII. Erzsébet körút 30. Telefon szám 119—00

Üzlet- és italmérési helyiség bérbeadása.

Farczád község háza, melyhez italmérési jog van engedélyezve, két utcára nyíló üzlethelyiség, egyik bolt, másik koreasmhelyiség 2 szoba, nyári és téli konyha, pince, valamint istálló, kert és udvar — 1909. évi szeptember hó 20-án d. u. 2 órakor Farczád község házában 6 (Hat) egymásután következő évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatik a legtöbbet ígérőnek.

Kikiáltási ár évenkénti 800 koro-

nában van megállapítva, amelynek 10 százaléka bánatpénzül leteendő. Zárt-ajánlat nem fogadtatik el. Részletes feltételek a köjegyzői irodában megtekinthetők.

Farczád, 1909. augusztus hó 31.
Vajda Ferencz Incze Pál.
köjegyző közs. bíró

B O R I !

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Markó István

uri-divat szabómeester Székelyudvarhely, Deák-tér (Gaborapiac), a kir. pénzügyigazgatóság mellett, ajánlja legnagyobb választéku hazai és külföldi szövetekből berendezett raktarát, illetve minta-kollekcióját a n. é. közönség figyelmébe. — Mérték után készít divatos, a legkényesebb igényeknek megfelelő uri öltönyöket

jótállás mellett, részletfizetésre is.

Magyar kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt
30823 III. szám. Igazgatóság.
Hirdetmény.

Kolozsvár állomás raktár helyiségének túlszűfolttsága miatt az ezen állomásra érkező mindazon kocsirakományi szállítmányokra, melyek fedett rakhelyen való tárolást igényelnek: az Üzletszabályzat 69. §. és Kereskedelemügyi Miniszter Ur Önagyméltósága f. év július 17-én kelt 56755. sz. felhatalmazása alapján.

1. A díjszabás szerű fekbért kétszeresére felemljük.
2. A díjszabás szerű fekbérmentes időt felére leszállítjuk.

Ezen intézkedés f. évi szeptember hó 1-től további intézkedésig marad érvényben.

Kolozsvár, 1909 augusztus hó 24.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

Tanulónak ügyes fiut
fizetéssel
azonnal
felvesz
Betegh Pál könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt.

IZLES! JO KIVITEL! MÉLTÁNYOS ÁRAK!

DIVATOS ÉKSZEREK

FULBEVALOK MARKÓTOK NYAK-
ÉKEK GYURUK MELLTUK ORAK
LÁNCZOK ZSUZUK ÉVDESZKÓZOK.
EZUSY DISZTANGYAK LEGNA
GYÖBB VALASZTENA ÉS
BESZERZESI FORRASA.

ZIRNER TESTVÉREK
UTODA LISZT NUGO
BUDAPEST, IV VACZI-UTCA 5.
SZEMBEN A KRISTOFFERREL! PONTOS CZIMRE UGYELJUNK!
ALAPITTATOTT 1834-ben
KELLŐ BIZTOSITÉK MELLETT VIDÉKRE ISSZIVISEN
KÜLDÖK VALASZTÉKOT.

Névjegyek,
Meghívók,
Eljegyzési
és Esküvői
valamint gyász-
jelentések,
ugyszintén mindenféle
könyvnyomdai és
könyvkötői mun-
kálatok izléses ki-
vitelben, gyorsan és
pontosan készülnek

Betegh Pál
villamos üzemre berendezett
könyvnyomdai és könyv-
kötő-intézetében Székely-
udvarhelyt, Kossuth-utca
81. sz. alatt.

Vidéki megrendeléseket
azonnal elintézi.